

Vývoj vedení válek

Rudolf Steiner

Nehaním jedno a nechválím druhé; pouze cituji. Máme hierarchicko-teokratický princip; pak nastoupil princip diplomaticko-politický. Je zde přebírán ve všech svých formách, se všemi svými vedlejšími jevy. A tady je zajímavé blíže se podívat na jednotlivé historické skutečnosti. V podstatě není správné, jestliže se v historických příručkách často uvádí, že vynález střelného prachu je příčinou moderního vedení válek, na rozdíl od rytířského vedení válek ve středověku. Podstatné je, že se začátkem novější doby bylo naturální hospodářství, panující v Evropě v období středověku, nahrazeno peněžním hospodářstvím, že panující mocnosti dostaly ke správě peníze, což tak dříve nebylo. Dříve panovalo mnohem spíše naturální hospodářství a peníze hrály pouze vedlejší roli. V důsledku peněžního hospodářství se však začalo rozvíjet žoldnéřské vedení válek, které nebylo slučitelné se starým rytířským válčením, přizpůsobeným naturálnímu hospodářství středověku. Toto moderní vedení války vycházelo ze Švýcarska. Švýcaři byli první, kdo byli vojáky v moderním smyslu pátého poatlantského období. Můžete sledovat dějiny: Právě díky tomu, že se Švýcaři stali tak zdatnými vojáky, slavili všechny ty velké úspěchy, které museli vybojovat, aby umožnili existenci pozdějšího Švýcarska navzdory útočícím rytířským vojskům. Vlastně to vyprávím Švýcarům. V podstatě jsou Švýcaři první, kdo skutečně vojensky překonal rytířské vedení války. Jestliže se mluví o překonání rytířského způsobu válčení, pak ho musíme hledat ve Švýcarsku. Neboť tomu, jak porazit rytířské vojsko, zejména pomocí pěšího vojska, se ostatní Evropa naučila výhradně od Švýcarů. Studujte dějiny, ty vám to potvrdí.

Pojďme nyní ve sledování dalšího vývoje až k Napoleonovi. V čem spočívala převaha Napoleonových vojáků a vojsk nad střeoevropskými vojsky? V tom, že střední Evropa v podstatě ještě v Napoleonově době pracovala samozřejmě ne se švýcarskými vojáky, ale podle švýcarského vojenského principu, kdežto Napoleon již velel skutečně lidovému vojsku, vzešlému z francouzského národa. To můžeme ocenit, jestliže náležitým způsobem sledujeme bitvy mezi střeoevropskými vojsky a Napoleonem. Ach, jak vojevůdci střeoevropských vojsk museli své žoldáky, kterými jejich vojáci v podstatě byli, držet zkrátka, dokonce i v jejich kvartýrech! Nikdy proto nemohli rozvinout strategicky široké linie. - Napoleon s francouzským vojskem byl první, kdo mohl rozvinout široce rozložené linie, protože měl lidové vojsko, vojsko zrozené z národa. Když svá vojska rozmístil podle strategické nezbytnosti, nemusel si dělat starosti, že se mu jeho lidé rozutečou. Naproti tomu pruský vojevůdce, například při slavných polních taženích Bedřicha Velikého, si musel neustále dělat starosti, že mu oddíl, který někam poslal, v příští chvíli dezertuje, protože to nebylo lidové vojsko a vojáci byli posbíraní všude možně, někdy i donuceni bitím; pocházeli také z nejrůznějších krajů, zčásti naprosto cizích.

Ve Francii učinili objev lidového vojska, což vedlo k tomu, že i ve střední Evropě, nejprve v Prusku, bylo vytvořeno lidové vojsko zcela podle francouzského vzoru; a střeoevropské vojsko začalo být vůbec k něčemu teprve díky tomu, že přijalo francouzský charakter. Dokonce i v této oblasti tak vidíme, že se s periferií pracuje rovnoběžně, tedy souběžně. Postavení se do opozice pak samozřejmě spočívá v tom, že se vede válka, jde-li o vojenství. To ale pro nás není to hlavní; tentýž protiklad můžeme totiž sledovat i v jiné oblasti.